

518.
ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 26 sierpnia 1936 r.

**o uznaniu Statutu Karaïmskiego Związku Religijnego
w Rzeczypospolitej Polskiej.**

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 21 kwietnia 1936 r. o stosunku Państwa do Karaïmskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 241) zarządza się co następuje:

§ 1. Uznaje się załączony do rozporządzenia niniejszego Statut Karaïmskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej, złożony przez reprezentację prawną tegoż Związku.

§ 2. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *Stawoj Sładkowski*

Minister Wyznań Religijnych

i Oświecenia Publicznego: *W. Świętosławski*

Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 sierpnia 1936 r. (poz. 518).

S T A T U T

**Karaïmskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej
Polskiej.**

I. Zasady ogólne.

§ 1.

Karaïmski Związek Religijny w Rzeczypospolitej Polskiej jest samodzielny i niezależny w swym ustroju i zarządzie od jakiegokolwiek obcokrajowej władzy duchownej lub świeckiej i rządzi się własnymi przepisami religijnymi w ramach ustawy o stosunku Państwa do Karaïmskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej, niniejszego swego Statutu oraz obowiązujących praw państwowych.

§ 2.

Przepisy religijne Karaïmskiego Związku Religijnego zawarte są w Piśmie Starego Testamentu.

II. Hachan.

§ 3.

(1) Naczelną władzą Karaïmskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej, naczelnym zarządcą jego spraw i przedstawicielem we wszystkich stosunkach wewnętrznych i zewnętrznych jest hachan karaïmski w Rzeczypospolitej Polskiej.

(2) Do kompetencji hachana poza uprawnieniami, przewidzianymi w dalszych paragrafach Statutu niniejszego, należy:

- 1) decydowanie w sprawach wiary, moralności i praktyk religijnych, a także w sprawach wewnętrznego zarządu,
- 2) organizacja i ogólne kierownictwo sprawami wyznania,

- 3) zwierzchni nadzór nad duchowieństwem oraz nad wszystkimi władzami i instytucjami duchowymi Karaimskiego Związku Religijnego oraz zwierzchni nadzór nad zarządem wszelkiego mienia ruchomego i nieruchomego Związku jak kienesy, domy modlitwy, cmentarze i t. p.,
- 4) reprezentowanie Karaimskiego Związku Religijnego wobec władz państwowych, wobec kościołów i innych związków religijnych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej tudzież wobec karaimskich związków religijnych zagranicznych,
- 5) czuwanie nad porządkiem nabożeństw i nad wykonywaniem posług religijnych przez duchowieństwo,
- 6) czuwanie nad prawidłowością wyborów duchownych i członków zarządów karaimskich gmin wyznaniowych,
- 7) opieka nad nauczaniem religii, zakładanie w karaimskich gminach wyznaniowych zakładów dla celów religijnych,
- 8) decyzje o nabywaniu, zbywaniu lub obciążaniu majątku ruchomego i nieruchomego, należącego do Karaimskiego Związku Religijnego,
- 9) decyzje co do podziału i bliższego przeznaczenia dochodów, otrzymywanych z majątku nieruchomego „Kiorklu Sała”, położonego w gminie Nowe Troki, powiatu wileńsko-trockiego,
- 10) wizytacja gmin wyznaniowych,
- 11) udzielanie zezwoleń na budowę kienes, zakładanie, rozszerzanie i zamykanie cmentarzy,
- 12) zawieszanie w czynnościach duchownych karaimskich, usuwanie ich ze stanowisk i pozbawianie godności duchownej,
- 13) wydawanie szczegółowych przepisów i regulaminów w sprawie wykonywania postanowień Statutu niniejszego,
- 14) sądownictwo w sprawach małżeńskich,
- 15) przedstawianie wniosków o upoważnienie hazzanów do prowadzenia ksiąg stanu cywilnego.

§ 4.

Hachan może za długoletnią i pożyteczną pracę duchowną nadać jednemu z hazzanów godność uflu-hazzana.

§ 5.

Stanowisko hachana jest dożywotnie; siedziba jego jest m. Wilno.

§ 6.

Przy hachanie działa podległy mu sekretariat wraz z ogólnym archiwum i specjalnym archiwum metrykalnym dla przechowywania ksiąg metrykalnych, przesyłanych przez hazzanów. Sekretariat załatwia korespondencję urzędową hachana i Karaimskiego Zarządu Duchownego oraz wykonywa wszelkie inne czynności kancelaryjne. Sekretariatem i archiwum zarządza mianowany przez hachana sekretarz pod kierownictwem uflu-hazzana lub z braku takiego pod kierownictwem hazzana m. Nowe Troki.

§ 7.

Hazzanowie, po uzyskaniu upoważnienia do prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, otrzymują te księgi od hachana i zwracają je po upływie roku do sekretariatu hachana.

III. Zastępca hachana.

§ 8.

W razie zawakowania stanowiska hachana lub niemożności bezpośredniego sprawowania przezeń swych obowiązków zastępuje go we wszystkich jego uprawnieniach uflu-hazzan, a w razie braku uflu-hazzana lub niemożności pełnienia przezeń funkcji—hazzan m. Nowe Troki.

IV. Wybór hachana.

§ 9.

(1) Hachan obierany jest na zwołanym w tym celu zjeździe wszystkich urzędujących hazzanów i delegatów od wszystkich karaimskich gmin wyznaniowych w Rzeczypospolitej Polskiej, po jednym delegacie od każdej gminy.

(2) Celem zjazdu jest wyłącznie dokonanie wyboru hachana, poza tym zjazd ten nie jest władny podejmować żadnych innych uchwał ani rozpatrywać żadnych innych spraw.

§ 10.

Zjazd odbywa się w m. Nowe Troki na zarządzenie i pod przewodnictwem zastępcy hachana, a to najdalej w ciągu 60 dni od chwili ostatecznego ustalenia listy kandydatów. Zjazd sprawdza mandaty delegatów od gmin wyznaniowych i wybiera sekretarza spośród swoich członków.

§ 11.

Wybór hachana dokonywa się spośród co najmniej dwóch posiadających odpowiednie wykształcenie religijne kandydatów, uprzednio uzgodnionych z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Spis kandydatów sporządza zastępca hachana i przedstawia go Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego celem uzyskania zgody. Jeśli ostatni hachan w urzędzie wyznaczył sam kandydatów na stanowisko hachana, kandydaci ci powinni być umieszczeni na czele spisu, przedstawionego Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przez zastępcę hachana.

§ 12.

(1) Wybór hachana następuje drogą głosowania tajnego w obecności przedstawiciela Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego bezwzględna większością głosów przy obecności co najmniej trzech czwartych wszystkich uprawnionych do głosowania.

(2) W razie braku wymaganej ilości obecnych, uprawnionych do głosowania w wyznaczonym dniu wyboru, wybór odbywa się w dniu następnym bez względu na ilość obecnych. W razie nieuzyskania przez żadnego kandydata bezwzględnej większości głosów w pierwszym głosowaniu, głosowanie powinno być powtarzane aż do uzyskania takiej większości przez jednego z kandydatów.

§ 13.

Z przebiegu wyborów spisuje się protokół, stwierdzający ich przebieg, wynik głosowania i zgodę wybranego na przyjęcie wyboru. Powyższy protokół, podpisany przez przewodniczącego i sekretarza oraz co najmniej trzech członków zjazdu, sporządza się w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z któ-

rych jeden przechowuje się w archiwum sekretariatu hachana, a drugi przedstawia się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za pośrednictwem wojewody wileńskiego.

V. Delegaci karaïmskich gmin wyznaniowych.

§ 14.

Wybory delegatów karaïmskich gmin wyznaniowych zarządza zastępca hachana za pośrednictwem hazzanów w ten sposób, żeby te wybory odbyły się w gminach co najmniej na 30 dni przed terminem zjazdu i nie wcześniej jak w 14 dni po ogłoszeniu w kienesie przez miejscowego hazzana daty wyborów.

§ 15.

Wybory delegatów gmin odbywają się na zwołanych w tym celu ogólnych zebraniach karaïmskiej gminy wyznaniowej.

VI. Karaïmski Zarząd Duchowny.

§ 16.

Organem doradczym hachana jest Karaïmski Zarząd Duchowny z siedzibą w m. Nowe Troki, złożony z dwóch członków, mianowanych i odwoływanych przez hachana. Hazzan, który otrzymał od hachana godność ulfu-hazzana, jest z tytułu tej godności jednym z dwóch członków Zarządu Duchownego.

§ 17.

Nadzwyczajnym organem doradczym hachana jest Wielki Karaïmski Zarząd Duchowny, złożony ze wszystkich urzędujących hazzanów oraz zaproszonych przez hachana, według jego uznania, osób świeckich i zwoływany przez niego do m. Nowe Troki, w miarę potrzeby według jego uznania.

§ 18.

Członkowie Zarządu Duchownego i Wielkiego Zarządu Duchownego obradują pod przewodnictwem hachana i wyrażają swe opinie jedynie o sprawach, przekazanych przez hachana. Hachan po wysłuchaniu członków wydaje decyzję, rozstrzygającą sprawę ostatecznie.

VII. Karaïmskie gminy wyznaniowe i ich duchowieństwo.

§ 19.

Celem zaspokajania potrzeb religijnych karaïmów istnieją karaïmskie gminy wyznaniowe, tworzone i znoszone na mocy zarządzeń hachana.

§ 20.

Na czele karaïmskiej gminy wyznaniowej stoi hazzan, którego obowiązkiem jest wykonywanie pod nadzorem hachana czynności duchownych oraz zaspokajanie religijnych potrzeb wiernych swej gminy przez odprawianie nabożeństw, wypełnianie posług religijnych, nadawanie imion, udzielanie ślubów, grzebanie zmarłych.

§ 21.

Pomocnikami hazzanów są szamaszowie. Do obowiązków szamaszów należy: asystowanie hazzanom w świątyni i pomoc w odprawianiu nabożeństw, komunikowanie prośb wiernych hazzanowi, pomoc w wykonywaniu posług religijnych wewnątrz świątyni,

ni, jak również nadzór nad porządkiem i czystością świątyni.

§ 22.

Hazzanowie i szamaszowie wybierani są przez ogólne zebranie członków karaïmskiej gminy wyznaniowej spośród kandydatów, posiadających stwierdzone przez hachana odpowiednie wykształcenie religijne i odznaczających się swymi zaletami moralnymi. Wybranych hazzanów i szamaszów zatwierdza na stanowiskach hachan.

§ 23.

Pomocnikami szamaszów są ochuwczu, mianowani i odwoływani przez hachana, którzy biorą udział w wypełnianiu posług religijnych w domach żałoby i w razie nieobecności szamaszów wypełniają wszystkie ich obowiązki w świątyni.

§ 24.

Liczbę hazzanów, szamaszów, ochuwczu przy każdej kienesie określa hachan.

§ 25.

(1) Kwalifikacje, wymagane od kandydatów na hazzanów, szamaszów i ochuwczu, ustala hachan.

(2) Wykluczone od piastowania tych stanowisk są:

- 1) osoby, nie odpowiadające wymaganiom przepisów wyznania karaïmskiego,
- 2) osoby, nie posiadające obywatelstwa polskiego i nie władające językiem polskim, o ile nie zostały zwolnione od tych wymogów przez właściwą władzę państwową,
- 3) osoby, które nie osiągnęły 25 lat życia, gdy chodzi o stanowisko hazzanów, osoby, które nie osiągnęły 23 lat życia, gdy chodzi o stanowisko szamaszów,
- 4) osoby, prawomocnym wyrokiem sądowym uznane winnymi zbrodni lub czynu karalnego, pochodzącego z chęci zysku lub przeciw moralności,
- 5) osoby, prawomocnie zasądzone za czyny występne, pociągające za sobą pozbawienie lub ograniczenie praw,
- 6) osoby, co do których toczy się śledztwo o zbrodnię,
- 7) osoby ubezwłasnowolnione na czas trwania ubezwłasnowolnienia.

VIII. Zarząd karaïmskiej gminy wyznaniowej.

§ 26.

(1) Każda karaïmska gmina wyznaniowa posiada swój zarząd. Zarząd karaïmskiej gminy wyznaniowej składa się co najmniej z pięciu członków, wybieranych na okres czteroletni przez ogólne zebranie członków gminy wyznaniowej absolutną większością głosów obecnych na zebraniu członków gminy. Wybór członków zarządu wymaga zatwierdzenia przez hachana. Ilość członków zarządu z wyboru dla każdej gminy wyznaniowej ustala hachan. Ponadto w skład zarządu wchodzi z urzędu hazzanowie miejscowej kienesy.

(2) Członkowie zarządu wybierają spośród siebie prezesa.

§ 27.

(1) Do obowiązków zarządu karaïmskiej gminy wyznaniowej należy:

- 1) zarządzanie według wskazówek i poleceń hachana i pod nadzorem hazzana położonym w obrębie danej gminy wyznaniowej majątkiem ruchomym i nieruchomym, należącym do Karaimskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) zarządzanie sumami pieniężnymi, wpływającymi jako ofiary na rzecz świątyń i inne cele dobroczynne,
- 3) ogólna piecza nad stanem świątyń, cmentarzy i zakładów religijnych w gminie wyznaniowej.

(2) Z końcem każdego roku prezes zarządu gminy przedkłada hachanowi za pośrednictwem hazzana do zatwierdzenia sprawozdanie zarządu z sum otrzymanych, wydanych i pozostających do rozporządzenia.

IX. Ogólne zebranie członków karaimskiej gminy wyznaniowej.

§ 28.

Członkami ogólnego zebrania karaimskiej gminy wyznaniowej są wszyscy mężczyźni, obywatele polscy, wyznania karaimskiego, mający ukończonych lat 21, mieszkających w obrębie danej gminy wyznaniowej przynajmniej od roku, używający w pełni praw cywilnych i umieszczeni w spisie uprawnionych do głosowania w danej gminie. Spis taki sporządza zarząd karaimskiej gminy wyznaniowej i wykląda go co najmniej na 25 dni przed terminem ogólnego zebrania do publicznego przeglądu na przeciąg 5 dni. W ciągu tego czasu wszystkie zarówno opuszczone jak i umieszczone w spisie osoby pełnoletnie mogą wnosić zażalenia przeciw spisowi do hachana, który rozstrzyga ostatecznie.

§ 29.

Do właściwości ogólnego zebrania członków karaimskiej gminy wyznaniowej należy:

- 1) wybór hazzanów i szamaszów danej gminy wyznaniowej,
- 2) wybór delegata dla dokonania wyboru hachana,
- 3) wybór członków zarządu karaimskiej gminy wyznaniowej.

§ 30.

Ogólne zebranie zwołuje do siedziby gminy wyznaniowej i przewodniczy na nim miejscowy hazzan, a w braku tegoż duchowny, wyznaczony przez hachana.

§ 31.

Dla ważności ogólnego zebrania wymagana jest obecność przynajmniej dwóch trzecich członków uprawnionych do głosowania. W razie niedojścia do skutku zebrania w wyznaczonym terminie zebranie odbywa się dnia następnego i jest ważne bez względu na ilość obecnych.

§ 32.

Wybory wykonywane są drogą tajnego głosowania zwykłą większością głosów obecnych, z wyjątkiem wyboru hazzana, którego wybór wymaga bezwzględnej większości, przy czym w razie nieuzyskania bezwzględnej większości głosów przez kandydata w pierwszym głosowaniu, głosowanie powinno być powtarzane aż do uzyskania takiej większości.

§ 33.

Prawo obieralności przysługuje wszystkim członkom ogólnego zebrania obywatelom polskim, którzy ukończyli 30 lat życia. Osoby karane więzieniem, pozostające pod śledztwem za przestępstwo, zagrożone karą więzienia, zawieszane przez swą władzę duchowną w urzędowaniu lub złożone z urzędu nie mogą być wybrane. Hazzan nie może być wybrany przewodniczącym zarządu gminy ani delegatem gminy dla wyboru hachana.

§ 34.

Z przebiegu ogólnego zebrania spisuje się protokół w dwóch egzemplarzach, który podpisuje przewodniczący oraz sekretarz i co najmniej pięciu członków zebrania. Jeden egzemplarz protokołu przewodniczący zostawia w aktach zarządu gminy wyznaniowej, a drugi przesyła najdalej w ciągu trzech dni do sekretariatu hachana w m. Nowe Troki.

§ 35.

O miejscu i dacie zwołania ogólnego zebrania hazzan ogłasza na nabożeństwie w kienesie i wywieśza na jej drzwiach stosowne zawiadomienie przynajmniej na 14 dni przed wyznaczonym terminem.

X. Obrzędy i nauka religii.

§ 36.

Duchowni (hachan, hazzan, szamasz) mają prawo nosić szaty duchowne, ustalone przez hachana w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, urządzać procesje, uroczystości religijne i t. p.

§ 37.

Duchowni karaimscy za naruszenie obowiązków duchownych odpowiadają przed hachanem.

§ 38.

Duchowni i wierni Karaimskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej podczas nabożeństwa zanoszą do Najwyższego modły za pomyślność Rzeczypospolitej, Jej Prezydenta, Rządu i Wojska.

§ 39.

(1) Hazzanowie i Szamaszowie mogą być jednocześnie nauczycielami religii w zakładach religijnych swojej gminy wyznaniowej, o ile posiadają przepisane kwalifikacje.

(2) Wszyscy nauczyciele religii muszą posiadać upoważnienie od hachana do nauczania religii.

§ 40.

Za wykonywanie posług religijnych jako też za czynności, związane z prowadzeniem ksiąg stanu cywilnego, oraz za wystawianie osobom prywatnym wszelkiego rodzaju dokumentów i zaświadczeń władze i urzędy duchowne mogą pobierać opłaty ustalone przez hachana.

XI. Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 41.

Do czasu ukonstytuowania się władz Karaimskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach, ustalonych Statutem niniejszym, sprawować będą swoje urzędy dotychczasowe władze

Związku. Do czasu wydania przepisów i regulaminów, przewidzianych w Statucie niniejszym, będą miały zastosowanie dotychczasowe przepisy.

§ 42.

Wnioski w sprawie zmian i uzupełnień Statutu niniejszego należą do kompetencji hachana.
